Какшынская, В. За пошук, выхаванне і навацыі / Вольга Какшынская // Культура. – 2017. - 1 ліпеня. – С. 12.

У намінацыі "За навацыі ў галіне бібліятэчнай справы" юбілейнага XXV Рэспубліканскага конкурсу "Бібліятэка — асяродак нацыянальнай культуры" цэнтральная раённая бібліятэка горада Кобрына атрымала дыплом другой ступені.

За пошук, выхаванне і навацыі

"К" паведамляла ўжо, што ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі падведзены вынікі юбіле
йнага XXV Рэспубліка
нск
ага конкурсу "Біблія
т
эка — асяродак нацыянальнай культуры".
У
склад журы ўвайшлі прадстаўнікі Мініс
т
эрс
т
ва культуры Рэспублікі Беларусь, аб
л
асных выканаўчых камп
іт
этаў, Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі, абласных бібліятэк, цэнтралізаваных сіс
т

эм публічных і дзіцячых устаноў Мінска,
Б
еларускага фонду культуры.

Сёлета спаборнічалі 36 публічных бібліятэк з усіх абласцей: 12 цэнтральных, 24 філіялы, у тым ліку — 15 гарпася лковых і сельскіх. Пераможцамі сталі 24 бібліятэкі, 4 бібліятэкі атрымалі заахвочвальныя прэміі. А цяпер — больш падрабязна пра тое, за што канкрэтна ўганараваны ўстановы.

Намінацыя "**За пошукавую і даследчую працу**". Зэльвенская бібліятэка Гродзенскай вобласці (першая прэмія сярод гарадскіх і раённых бібліятэк) адра
дз
іла традыцыі святкавання Ганненскага кірмашу. Высветлены яго гістарыч- ныя вытокі, праведзена работа па зборы, выяўленні і сістэматызацыі матэрыялаў аб гэтай гіс
т
арычнай падзеі. Створана хроніка правядзення
свята,
сабраны і сістэматызава- ны дакументальныя звесткі аб яго арганізатарах і фундатарах. Плёнам гэтай працы стаў цэлы шэраг саматужных выданняў — ад бібліяграфічнага даведніка да паэтычнага зборніка.

Казловіцкая сельская бібліятэка Калінкавіцкага раёна (лепшая сярод гарпасялковых і сельскіх устаноў) сабрала матэрыялы, што адлюстроўваюць усе гістарычныя этапы развіцця сваёй вёскі Казловічы. Летась ва ўстанове с
т
ворана "Э
т
а
н
ахатка сялянскага побыту",
якая мае больш за 300
э
спанатаў.

Гарадская бібліятэка № 4 імя Барыса Мікуліча горада Бабруйска (дыплом другой ступені) згодна з праграмай "Край: мінулае і сучаснасць" збірае матэрыялы пра жыццё і творчасць беларускага пісьменніка Барыса Мікуліча. Пры бібліятэцы працуюць гісторыка-генеалагічнае таварыства "Вытокі", гісторыка-краязнаўчы клуб для моладзі "Шукальнік", аматарскае аб'яднанне творчай інтэлігенцыі "Таварыства сяброў кніг", клуб "Сустрэчы для душы".

Супрацоўнік Сасноўскай сельскай бібліятэкі Віцебскага раёна (лепшая сярод сельскіх) у рамках праекта " Гісторыя сяла — гісторыя народа" (2015 — 2016 гады) з членамі клуба "Пошук" збірала этнаграфічныя, тапанімічныя матэрыялы, вывучала традыцыі свайго рэгіёна. Вынік — краязнаўчы даведнік "Лю-бы сэ рцу сасновы край. Летапіс род-ных вёсак". Яго працягам стаў "Даведнік па родным краі". На кожны населены пункт аформлены карты-схемы, зроблены фотаздымкі в уліц, сядзіб, д амоў. Прыкп л а д аецца падрабязная ілюстраваная карта краю.

Жабінкаўская цэнтральная раённая бібліятэка (трэцяе месца) збірае і даследуе матэрыялы пра ўдзел ваеннаслужачых Жабінкаўскага раёна ў баявых даеяннях у Афганістане. Вынік — электронная база даных "Афганистан: наша память и боль". Пры падрыхтоўцы выкарыстаны паўнатэкставыя матэрыялы, фотадакументы, а таксама лісты воінаў-інтэрнацыяналісгаў. Праца працягваецца.

Махроўская сельская бібліятэка Іванаўскага раёна (трэцяя прэмія сярод гарпасялковых і сельскіх устаноў) вядзе летапіс вёскі Махро, займаецца адраджэннем самабытнай беларускай культуры, захаваннем фальклорнай спадчыны, папулярызацыяй матэрыялаў пра жыццё знакамітых землякоў, вывучэннем гісторыі.

Намінацыя "За значны ўклад у выхаваўчую работу з падрастаючым пакаленнем"
Цэнтральная гарадская дзіцячая бібліятэка горада Баранавічы (дыплом першай ступені сярод гарадскіх і раённых усганоў) рэалізавала крэ- атыў-праект "Вясёлка юбілейных падзей", асноўная мэта якога — святкаванне юбілеяў пісьменнікаў ці кніг з дапамогай нестандартных мерапрыемстваў.

Чэрнеўская сельская бібліятэка Дрыбінскага раёна (лепшая сярод гарпасялковых і сельскіх) з 2014 года рэалізуе мэтавы праект "Беларускія канікулы ў сельскай бібліятэцы" па арганізацыі занятасці ды адпачынку дзяцей і падлеткаў з выкарыстаннем мясцовых народных традыцый. Больш за 100 арыгінальных экспанатаў вясковага побыту сабраны ў этнаграфічным пакоі "Ад родных вьлокаў". Распрацаваны і ўкараняецца ў жыццё краязнаўчы маршрут "Сцяжынкамі роднага краю".

Горацкая раённая дзіцячая бібліятэка (другая прэмія сярод гарадскіх і раённых) стварае ўмовы для захавання і адраджэння нацыянальных культурных здабыткаў, гістарычнай спадчыны, для прасоўвання кнігі і чытання, павышэння прававой культуры чытачоў, якасці здаровага ладу жыцця.

Камянюцкая сельская бібліятэка-філіял № 20 Камянецкага раёна (другое месца сярод гарпасялковых і сельскіх бібліятэк) рэалізуе мэтавую праграму "Жыві, Зямля" (2016 — 2020 гады), якая стала працягам праграмы "Стань для прыроды сябрам" (2013—2015 гады).

Бібліятэка-філіял № 2 горада Гомеля (дыплом трэцяй ступені) збірае музейную калекцыю з 90-х гадоў мінулага стагоддзя. Рэалізуе праекты "Часоў злучальная нітка" і "У родным слове - цэлы свет". Выкарыстоўваючы экспазіцыю музея, супрацоўнікі праводзяць тэматычныя экскурсіі з элементамі тэатралізацыі і майстар-класамі, прысвечанымі беларускаму традыцыйнаму побыту, ежы, вопратцы, рукадзел- лю, а таксама ўрокі, фальклорныя вечары і святы, гадзіны краязнаўства.

Дварышчанская сельская бібліятэка Лідскага раёна (трэцяе месца) збірае краязнаўчыя матэрыялы пра гісторыю вёскі Дворышча, пра яе знакамітых землякоў. Пры бібліятэцы створаны этнаграфічны пакой "С
п
адчына", дзе сабрана калекцыя, якая налічвае больш за 100 экспанатаў беларускага поб
ы
ту: макет печы, прылады селяніна, рэчы хатняга поб
ыт
у, адзенне селяніна сярэдзіны
XIX
— пачатку
XX
стагоддзяў,
рэчы-
сведкі Вялікай Айчыннай вайны, вырабы народнага тэкстылю (аб- рус
ы
, посцілкі, ручнікі самаробнага палатна), рэчы з лазы, саломкі, дрэва. Усё гэта выкары
ст
оўваецца пры правядзенні мерапрыемстваў, у афармленні вы
ст
аў.

Намінацыя "За падтрымку і развіццё чытання". Вілейская раённая цэнтральная бібліятэка імя Ганны Новік (дыплом першай ступені сярод гарадскіх і раённых устаноў) рэалізуе праект "Чытаем кнігі мясцовых аўтараў" (2014 — 2017 гады): вершы размяшчаюцца на сайце бібліятэкі, с твар
аюцца электронныя прэзентацыі, буктрэйлеры; в
ыд
аюцца і прэзентуюцца зборнікі паэтаў. Летась выйшла пяць такіх зборнікаў.

Салтаноўская сельская бібліятэка Рэчыцкага раёна (першая прэмія сярод гарпасялковых і сельскіх) вы- карыстоўвае інтэрактыўныя формы правядзення масавых мерапрыемстваў прэзентацыі кніг; хіт-парады, флэш-мобы, віртуальныя турнэ, мастацкія экскурсы і шэраг іншых. Там ладзяцца заняткі па бо дзі-арце. Бібліятэка выглядае як святочная пляцоўка: усюды яскравыя фарбы, кветкі, драпіроўкі з тканіны, казачныя персанажы.

Дзіцячая бібліятэка № 10 горада Мінска (другая прэмія) рэалізоўвае комплексную

мэтавую праграму "Чытанне дзяцей — каштоўнасць сучаснай культуры". Бібліятэка прапануе маленькім ч
ыт
ачам школу ранняга развіцця — арганізуе на- вучальны працэс праз гульнёвую і творчую дзейнасць.

Пагародзенская сельская бібліятэка Воранаўскага раёна (другое месца сярод гарпасялковых і сельскіх) рэалізоўвае праграмы: "Я люблю свой родны край" (2016 — 2020 гады), летняга чытання — "100 ідэй для лета". Ладзіць чытанні пад ад- крытым небам. Для выхаванцаў дзіцячага садка арганізоўвае "Летнія ч
ыт
анні ў пясочніцы".

Цэнтральная раённая бібліятэка імя Яўгеніі Янішчыц горада Пінска (дыплом трэцяй ступені) асаблівую ўвагу надае празаікам, паэтам, мастакам — ураджэнцам Пінскага кра ю. Рэгулярна праводзіць сустрэчы, вечары-партрэты, творчыя вы- ставы, бенефісы, прэм'еры і прэзентацыі кніг. Гонар бібліятэкі — клуб літаратараў "Пінчукі".

Махаўская сельская бібліятэка Магілёўскага раёна (трэцяя прэмія сярод гарпасялковых і сельскіх) рэалізуе доўгатэрміновы праект "Маладое пакаленне выбірае чьланне". На пас яджэннях аматарскага аб'яднання дзеці далучаюцца праз кнігу
да
творчасці.

Намінацыя "За навацыі ў галіне бібліятэчнай справы". Цэнтральная гарадская бібліятэка імя
Карла Маркса горада
Магілёва
(лепшая сярод
гарадскіх і
раённых)
арганізавала каворкінг-цэнтр,
пры
якім вядзецца шырокая праграмна-праектная
дзейнасць:
міжнародны інтэрнэт-праек
т
"Мая

любімая кніга", сацыяльна-інавацыйны
праект
"Мабільная бібліятэка", пілотны віртуальны
праект "Беларусь
гасцінная", сумесны творчы
праект
з Магілёўскім абласным
музеем
Масленікава
"Музей
і бібліятэка
—
захавальнікі духоўнай спадчыны" і многія іншыя. Летась упершыню ў практыцы работы выкарыстана тэхналогія падзейнага маркетынгу, што стала эфектыўным інструментам прасоўвання бібліятэкі і яе рэсурсаў, стварэння пазітыўнага іміджу.

Агарэвіцкая сельская бібліятэка Ганцавіцкага раёна (першая прэмія сярод гарпасялковых і сельскіх) выкарыстоўвае мультымедыйныя рэсурсы. Праект "Гісторыя вёскі Агарэвічы — з бібліятэчнай паліцы ў сучасны фармат" раскрывае старонкі гістарычнага мінулага і сучаснасці. Мультымедыйная энцык- лапедыя — вынік краязнаўчага пошуку, знаходак, сустрэч.

Цэнтральная раённая бібліятэка горада Кобрына (дыплом другой ступені) для рэкламна-інфармацый- нага забеспячэння турыстычнага патэнцыялу горада і раёна рэалізуе краязнаўчы турыс
т
ычна-бібліяграфічны праект "Помнікі, памятныя мясціны Кобрынскага раёна". Вынік — інфармацыйна-турыстычны банк. Электронны рэсурс дае магчымасць аператыўнага доступу да тэкставых, фак
т
аграфічных, бібліяграфічных, іл
юст
рацыйных матэрыялаў. В
ыд
адзены турыстыч- на-бібліяграфічны .даведнік "Захавальнікі гісторыі роднага краю: помнікі археалогіі, гісторыі, архітэктуры, прыроды Кобрынскага раёна", створаны пяць уласных электронных паўнатэгаавых баз даных краязнаўчага характеру.

Ржаўская сельская бібліятэка Слаўгарадскага раёна (другая прэмія сярод

гарпасялковых і сельскіх) стварыла базу даных, мэта якой — захаванне памяці аб людзях, якія пакінулі добры след у гісторыі ўстановы, знаёмства маладога пакален- ня з жыццём і дзейнасцю вядомых людзей.

Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя Івана Каладзеева (трэцяя прэмія) мае аддзел галерэйна-выставачнай дзейнасці — цэнтр эстэтычнай асветы і выхавання. За 2015 — 2016 гады
ім
было
арганізавана
каля
60-ці
мас
тацкіх мерапрыемстваў, якія
наведалі звыш 18,5 тыс чалавек.

Сапоцкінская гарпасялковая бібліятэка — цэнтр турызму і краязнаўства Гродзенскага раёна (трэцяе месца) папулярьвуе веды пра Аўгустоўскі канал праз гісторыка-культурныя турыстычныя маршруты, якія ўключаюць і наведванне бібліятэкі. Паглядзець фільм "Аўгустоўскі канал", пазнаёміцца з інфармацыяй аб ім на электронных носьбітах юныя чытачы могуць у мультымедыйным цэнтры.

Вольга КАКШЫНСКАЯ,

галоўны бібліятэкар

Нацыянальнай бібліятэкі Бгларусі